

MUSEU DE TERRASSA. MEMÒRIA D'UN ANY

Marta de Juan i Castella

Recepció i acceptació: setembre del 2017

Les exposicions

L'any 2017, el museu va organitzar un bon nombre d'exposicions, publicacions i activitats relacionades.

Algunes de les mostres van permetre documentar i restaurar una part important del fons del museu.

Exposicions de llarga durada, temporals, itinerants i virtuals. Una fantàstica oportunitat de contemplar, gaudir i aprendre.

Fins al 5 de març, més de 3.300 persones van contemplar l'exposició temporal de llarga durada **El nu a la col·lecció del Museu de Terrassa** a la Sala del Tinellet del Castell Cartoixa de Vallparadís. El nu és un dels grans temes de la història de l'art però també és una matèria controvertida que genera debats ideològics, ètics, morals i religiosos. El museu va seleccionar setanta-cinc obres, de vint-i-nou artistes, que es van exposar en vuit àmbits diferents: l'aprenentatge; el i la model; les venus; l'instant robat; l'erotisme; el pecat i la provocació *versus el pathos* i la redempció; la innocència; i el moviment i l'energia.

L'espai didàctic va permetre als infants elaborar les seves pròpies propostes artístiques relacionades amb aquesta temàtica i, a més, van poder treballar un petit dossier educatiu amb explicacions i activitats creatives.

Visita *El nu vist pels seus artistes*. Sala del Tinellet. Castell Cartoixa de Vallparadís.
Foto: Museu de Terrassa.



Es va editar un llibre electrònic: el catàleg de l'exposició i un recull de peces del fons del Museu. La publicació es pot descarregar, de forma gratuïta, al web del Museu (www.terrassa.cat/catalegs-museu) en format pdf o per a Android o IOS.

El diumenge 15 de gener, tres artistes –Francesc Martín (Ràdio Zurich), Jesús Gómez i Ortega (Acebuch) i Maria Pilar Igual i Vallès–, amb obra exposada en aquesta mostra, van reflexionar sobre les seves creacions i la nuesa.

Del 30 de març al 7 de maig, el Castell Cartoixa de Vallparadís va acollir l'exposició fotogràfica **Fu la Spagna! La mirada feixista sobre la Guerra Civil Espanyola**, organitzada pel Museu d'Història de Catalunya, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Museu de Terrassa i l'Ajuntament de Terrassa, amb la col·laboració del Centro di Studi sul Cinema Italiano.

Aquesta exposició, comissionada per Daniela Aronica i Andrea Di Michele, es va emmarcar dins del projecte “Imatges per a la Memòria. Iconografia feixista i Guerra Civil Espanyola (2016-2019)”.

Al llarg de vint-i-sis dies, la van visitar gairebé mil persones.

La mostra abastava el període comprès entre el 17-18 de juliol de 1936, quan Franco es va revoltar contra el govern legítim, i el 25 de juliol de 1943, moment en què Mussolini va ser depositat. Al llarg d'aquest temps, el règim feixista italià va enviar al territori espanyol avions, vaixells, armes i més de vuitanta mil efectius

Fu la Spagna! La mirada feixista sobre la Guerra Civil Espanyola va néixer amb l'objectiu de recuperar la memòria històrica, valorar el significat d'aquest fet traumàtic per a la societat espanyola i fer reflexionar a les noves generacions sobre el conflicte bèl·lic.

Exposició *Fu la Spagna! La mirada feixista sobre la Guerra Civil Espanyola*. Visita comentada a càrrec de la comissària Daniela Aronica. Foto: Museu de Terrassa.



Es va editar un catàleg, que està disponible a la biblioteca del Museu de Terrassa.

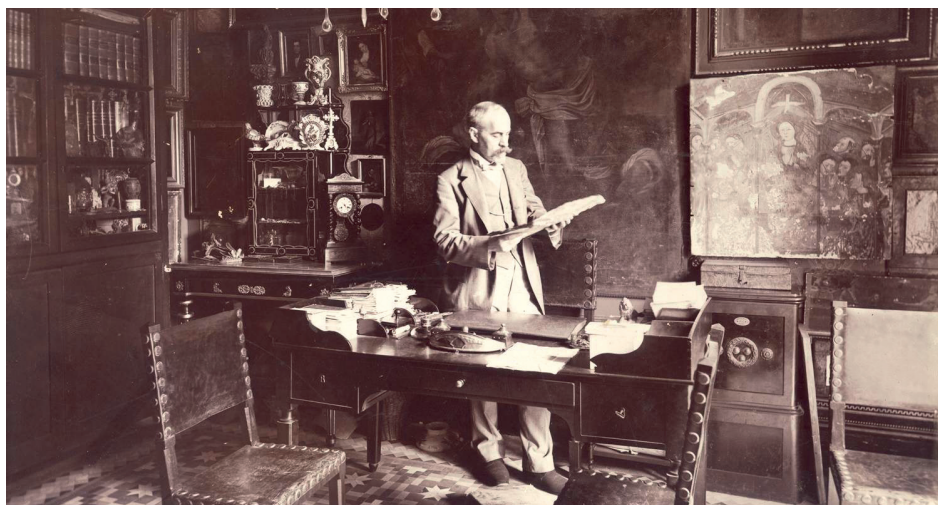
Relacionat amb aquest projecte es va desenvolupar el cicle de cinema “Els documentals de la Itàlia feixista sobre la Guerra Civil espanyola (1936-1939)”, organitzat per l’Ajuntament de Terrassa - Cultura, el Museu de Terrassa, el Centro di Studi sul Cinema Italiano i l’Istituto Luce Cinecittà, i va comptar amb la col·laboració de la Filmoteca Española i Bundesarchiv Filmarchiv, així com amb el suport del Cinema Catalunya. Al llarg de 4 sessions, realitzades al Cinema Catalunya, es van presentar documentals produïts des de la Itàlia feixista i localitzats gràcies a un acurat rastreig en diferents arxius europeus. En total hi van participar 136 espectadors.

El projecte va comptar amb la presentació del llibre *La Guerra Civil Española en la propaganda fascista. Noticiarios y documentales italianos (1936-1943)* a càrrec de Daniela Aronica, autora del llibre, i de Javier Rodrigo, professor agregat de la UAB i historiador. Aquest esdeveniment va tenir lloc a la Casa Alegre de Sagrera i va ser organitzat per l’Ajuntament de Terrassa - Cultura, el Museu de Terrassa, el Centro di Studi sul Cinema Italiano i l’Istituto Luce Cinecittà, amb la col·laboració de Shangrila Ediciones.

La darrera exposició temporal de llarga durada inaugurada aquest any és **Gabinet de col·leccionista**. Es podrà visitar del 29 de juny de 2017 al 25 de març de 2018.

S’hi exposen més de cinc-centes peces de tipologia ben diversa: monedes, fòssils, minerals, imatgeria religiosa, pintura antiga, estampes i gravats, reliquiaries, rosaris, camafeus, crucifixos, exvots, agulles de pit, botons, medalles, piques beneiteres, trofeus de caça, postals, programes de mà, goigs, escuts heràldics, cromos i postals. Totes elles permeten conèixer les primeres peces del fons del Museu de Terrassa, en

Josep Soler i Palet al seu despatx de Barcelona



bona part, provinents de col·leccions privades com la de Mossèn Tatcher o la de Josep Soler i Palet, historiador, col·leccionista, escriptor, periodista, polític, músic i activista social i cultural que també va cedir a la ciutat la seva casa pairal.

La mostra s'estructura en dos àmbits: en un primer, s'hi exhibeixen un gran nombre d'objectes susceptibles de ser col·leccionats, presentats seguint els criteris d'acumulació propis dels gabinets de curiositats; i el segon, integrat exclusivament per peces de la col·lecció privada del prohom terrassenc Josep Soler i Palet.

En els propers mesos, es presentarà el catàleg en format de llibre electrònic. Es podrà descarregar gratuïtament des del web del Museu de Terrassa i des de les plataformes iBookstore i Google Play.

En l'espai didàctic es posa de manifest que el col·leccionisme és una afició molt estesa i que al llarg de les nostres vides tots hem atresorat objectes diversos: còmics, cromos, xapes de cava, bolígrafs, segells, discos, calendaris, soldadets de plom, monedes, caganers, minerals, discos, sobres de sucre, rellotges, segells, imants, ninots...

Els visitants poden escriure en una nota quins objectes han col·leccionat al llarg de la vida i penjar-la en un dels murs. Amb aquest exercici, es pot saber què col·lecciona una persona, fet que revela bona part de la seva identitat: què li agrada, quins valors defensa, les seves aspiracions o desitjos, etcètera.

Per una altra banda, es programaran sis sessions d'un taller familiar, "Crea un univers de records personals", adreçat a infants de 6 a 12 anys. La idea és elaborar una capsa de records amb els seus objectes personals (fotografies, petxines, cromos...). Aquestes peces estaran exposades.

Del 7 de febrer al 7 de març es programarà el cicle de conferències "Memòria del col·leccionisme artístic terrassenc en el que diversos especialistes analitzaran col·leccionistes i col·leccions locals.



Capses de records personals elaborades pels infants participants en els tallers d'estiu del Museu. Foto: Museu de Terrassa.

Al llarg de l'any, les biblioteques públiques de la ciutat (bct xarxa) van acollir algunes exposicions relacionades amb el patrimoni funerari: “L'art a les làpides” i “Escultures per a l'eternitat”, patrocinades per la Funerària de Terrassa, S.A. i produïdes pel Museu. Per Tots Sants, s'inaugura la propera mostra: **“El simbolisme de l'escultura exempta funerària”**. Aquest any tracta sobre les figures escultòriques, en marbre i bronze, que simbolitzen el diàleg entre els vius i els morts, i sobretot la fragilitat de la vida. Les peces destacades són obra de Carles Armiño, Josep Llimona, Miquel Ros, Josep Llopart, Subías i E. Bosch.

A finals de novembre es va presentar, a l'Espai Catalunya Europa de la Delegació de Govern davant la Unió Europea a Brussel·les (Bèlgica) l'exposició “Els tresors de la Seu d'Ègara: patrimoni singular català”. La mostra vol donar a conèixer l'excel·lent patrimoni històric i artístic del conjunt monumental de les Esglésies de Sant Pere.

Les persones interessades poden contemplar, des de casa i amb un sol clic, les cinc propostes d'**exposicions virtuals** del Museu de Terrassa (www.terrassa.cat/exposicions-virtuals):

- “La riuada del 62 a Terrassa. L'abans i el després de la ciutat”.
- “Terrassa inspira. Obra artística del fons del Museu dels segles XX i XXI amb la ciutat i el seu entorn com a motiu”.
- “Una història de rajoles. La col·lecció del Museu”.
- “Terrassa, escultures públiques”.
- “El Bisbat d'Ègara”.

S'hi poden trobar textos informatius, gravacions en 360 graus, audiovisuals, fotografies, catàlegs, material didàctic, etc.

Activitats i difusió

L'any 2017 se segueixen oferint jornades de portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Seu d'Ègara. Es programen el primer cap de setmana de cada mes i, de forma extraordinària, durant el Festival de Jazz, la Fira Modernista, la Festa Major, les Jornades Europees de Patrimoni... L'objectiu és que el públic s'animi a visitar el patrimoni terrassenc i, més concretament, les seccions del Museu.

El Museu de Terrassa col·labora en el projecte Rememory. La iniciativa pretén frenar o endarrerir la progressió de la demència en persones que es troben en fases inicials. L'Ajuntament de Terrassa col·labora amb el Consorci Sanitari de Terrassa en el desenvolupament d'aquest projecte. En el cas del Museu, es facilita l'accés a les seccions a les persones participants, que, gràcies a una càmera portàtil, registren la seva vida quotidiana. Aquestes imatges s'utilitzen a posteriori per estimular els seus records, les seves emocions i la seva atenció.

Un any més, la Seu d'Ègara i la Casa Alegre de Sagrera renoven el segell Compromís de Qualitat Turística del Sistema Integral de Qualitat Turística en Destinacions (SICTED). El distintiu reconeix la competitivitat turística, el compromís de qualitat, la millora contínua i el compliment dels requisits establerts.

A principis d'any es va dur a terme, a la Casa Alegre de Sagrera, la reforma de la sala de tallers per a infants i la segona fase dels treballs de restauració de dos plafons de pintures murals del *hall* de la Casa Alegre de Sagrera, dins del programa de conservació i restauració de la Xarxa de Museus Locals de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

Enguany, unes cent cinquanta persones van viure activament la Diada de Sant Jordi al Museu amb dues propostes diferents: un taller per elaborar uns divertits punts de llibre i el conte "Per Sant Jordi, la llegenda del drac".

El Museu de Terrassa i el Centre de Documentació i Museu Tèxtil segueixen col·laborant planificant activitats gratuïtes per donar a conèixer el seu propi fons. Per una banda, es va programar una nova sessió de l'activitat "Els objectes ocults dels museus: segles XVII i XVIII" que va mostrar objectes quotidians i artístics d'època barroca i neoclàssica, no exposats habitualment. Per una altra, per la Nit dels Museus (dissabte 20 de maig), es va organitzar una visita comentada, "Del Nil a Vallparadís", que va permetre explicar els continguts de l'exposició "La Vall del Nil. Teixits coptes de Montserrat i del CDMT" i les pintures murals de la Seu d'Ègara, dedicant especial atenció a les vestimentes dels personatges representats.

El Museu de Terrassa va participar en la XV Fira Modernista de Terrassa amb la parada informativa al Raval de Montserrat on, a més, es va realitzar el taller infantil

Treballs de restauració de les pintures murals del *hall* de la Casa Alegre de Sagrera. Foto: Museu de Terrassa.



“Qui vol un Rusiñol?”. A la Casa Alegre de Sagrera es va exhibir la pintura *Jardi* (MdT 12.082), de Santiago Rusiñol, es va projectar la pel·lícula *Societat de l'època*, de la Xarxa Europea d'Art Nouveau, i es van dur a terme actes diversos (concerts, espectacles teatrals, sessions de contes, ballades dels gegantons, etc). Per acabar, es van programar unes jornades de portes obertes a la Casa Alegre de Sagrera, al Castell Cartoixa de Vallparadís i a la Seu d'Ègara.

Per commemorar la 39a edició del Dia Internacional dels Museus (18 de maig) es van organitzar unes jornades de portes obertes i la mostra dels plànols del projecte de remodelació del recinte de les Esglésies de Sant Pere (1920), de Josep Puig i Cadafalch a la Seu d'Ègara.

Les activitats programades per la Festa Major de Terrassa van ser: jornades de portes obertes; les “Visites al nostre patrimoni” amb “Els Jardins històrics” i “El Parc Audiovisual de Catalunya”; visita comentada al Cementiri de Terrassa; visites “Patrimoni de Nit” a la Casa Alegre de Sagrera, el Castell Cartoixa de Vallparadís, el Claustre del convent de Sant Francesc i la Torre del Palau. A nivell infantil es van realitzar diverses sessions de “Contes de princeses” al Castell Cartoixa de Vallparadís i “Les històries de l'arqueòloga Puig” a la Seu d'Ègara. A més, la Casa Alegre de Sagrera va acollir actes diversos: nit de poesia amb sonets de W. Shakespeare; concert Coral Oshana; concert a càrrec de l'Orfeó Joventut Terrassenca; concert del cor infantil Cor Vine; concert de la Coral Nova Ègara; concert de Jazz de la Coral Nova Ègara; concert de Gospelins i el tast popular de vins a cegues.

Les Esglésies de Sant Pere van acollir la 5a edició del Festival d'estiu de la Seu d'Ègara a càrrec de l'Orquestra de Cambra Terrassa 48 (OCT48) amb els següents

Visita “Els jardins històrics de Terrassa”. Foto: Museu de Terrassa.



concerts: “Dido i Eneas”, “Música al teu gust” i “MusiCàtnia”, dedicat a la poesia de Màrius Torres.

Dins de la programació “Som estiu” el Museu va planificar dues activitats del programa “Refresc de patrimoni”: “Històries del Centre” i “Itinerari de la Guerra Civil a Terrassa”.

Aquest estiu, les seccions del Museu van acollir set concerts i una xerrada del cicle “Sons del Temps”: “St. Stanislav’s girl’s Choir de Ljubliana” a la Seu d’Ègara; “Plancus: la cançó que plora la mort (s. IX-XIII)” a l’Església de Santa Maria; “Dolce pur d’amor l’Affanno. Cantates de G.F. Händel” al Claustre del convent de Sant Francesc; “Llull – Mística i Faula” al Castell Cartoixa de Vallparadís; “Cantos del alma” a la Seu d’Ègara; “Sons de la Mediterrània est” al Castell Cartoixa de Vallparadís; la presentació de la restauració del piano “Blüthner” de la Casa Alegre de Sagrera i el concert amb el piano “Blüthner” restaurat de la Casa Alegre de Sagrera.

El 4 de setembre es van commemorar els fets de la Guerra de Successió a Terrassa, amb un acte institucional: lectura del manifest i concert “Cançó catalana i improvisacions sobre melodies populars” a l’Església del convent de Sant Francesc.

Del 6 al 8 d’octubre van tenir lloc les Jornades Europees del Patrimoni (JEP). Amb l’objectiu de donar a conèixer el nostre patrimoni es van programar les següents activitats gratuïtes: portes obertes a la Seu d’Ègara, al Castell Cartoixa de

Titella de La Vella Quaresma del Museu de Terrassa. Foto: Marta de Juan.



Sessió fotogràfica a la Seu d’Ègara #paralosvalientes. Foto: Policías por y para los valientes.



Vallparadís i a la Casa Alegre de Sagrera i, amb el patrocini de l'Associació de Veïns del Centre, la visita comentada "Terrassa, vila i paisatge" i l'activitat familiar "En Genís, l'hipopòtam prehistòric de Vallparadís".

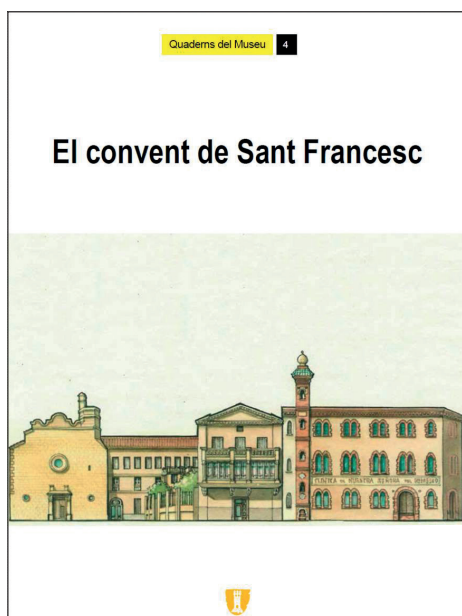
El Departament d'Educació i d'Acció Cultural (DEAC) del nostre Museu va realitzar, durant el curs escolar passat, un total de 655 sessions amb 16.359 usuaris. Per al nou curs, el Museu ofereix 61 propostes diferents, distribuïdes en visites, itineraris, tallers, activitats en llengua estrangera i "Vallparadís: història i aventura". El públic pot trobar vuit novetats, cinc de les quals en llengua estrangera, i dues renovacions d'activitats.

A més, el Servei Educatiu va organitzar activitats familiars (contes i activitats manuals) i tallers infantils en períodes de vacances escolars: "Per Nadal, la mainada al Museu", "Per Nadal, un regal del Museu", "Per Setmana Santa, la mainada al Museu", "Al Museu ... i Santes pasqües!", "A l'estiu, la mainada al Museu" i "Passa l'estiu al Museu: Galeria de personatges il·lustres".

La Casa Alegre de Sagrera va acollir el rodatge de la minisèrie *Vida privada*, dirigida per la Sílvia Munt i basada en la novel·la del mateix nom de Josep Maria de Sagarra. Es tracta d'una coproducció d'Oberon Cinematogràfica i Televisió de Catalunya (TVC), amb producció associada d'Impulsafilm del CECAAC i amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat. Per altra banda, la Seu d'Ègara es va convertir en escenari del rodatge d'una sèrie històrica sobre la vida dels comtes catalans.

El Museu de Terrassa va col·laborar amb la iniciativa solidària "Posa't al seu cap", de Policías por y para los Valientes, facilitant la realització de sessions fotogràfiques a les nostres seccions. El projecte pretén editar un calendari solidari 2018 de la Policia Municipal de Terrassa. L'objectiu és recollir diners per finançar la construcció d'un centre per al tractament i la investigació del càncer infantil a l'Hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona.

El Museu va editar, en format digital, els números 49 i 50 del *Merlet. Butlletí informatiu del Museu de Terrassa*. Es poden consultar a: www.terrassa.cat/merlet.



Portada del *Quadern* número 4.

El MdT va emprendre la publicació d'un nou exemplar de la col·lecció *Quaderns* del Museu, el número 4. Divuit pàgines dedicades al convent de Sant Francesc d'Assís.

Al llarg del temps aquest conjunt ha tingut usos diversos: convent; fàbrica de teixits; hospital de gent pobra; escola d'infants; presó; hospital i centre antituberculós; clínica; centre de rehabilitació; escola d'educació especial; residència de gent gran i centre mèdic d'atenció primària. I ha sofert innumerables modificacions arquitectòniques per adaptar-se a les diferents funcions.

El llibre ha estat editat per l'Ajuntament de Terrassa i el Museu de Terrassa. Els textos són de Ferran Berenguer, Joan Coma i Domènec Ferran. Les il·lustracions són obra d'Antoni Messeguer, Jesús Gómez i Goliard. A més, apareixen fotografies de l'Arxiu Municipal, l'Arxiu Tobella, Ferran Berenguer i el Museu de Terrassa.

Al nostre web es pot consultar en format pdf a: www.terrassa.cat/claustre-convent-sant-francesc.

A finals d'any està prevista la presentació, en format digital, del corresponent dossier didàctic, adreçat a alumnat d'ensenyament secundari.

Ingressos i préstecs d'objectes

Donació del senyor Víctor Abad Pérez de quaranta-quatre pintures de la seva propietat. Vint-i-set de les quals són obra seva i disset dels artistes Josep Moliner Penalva, Joan Tarrés, Ramon Alsina Amil, Eduard Rosell, Josep Badia, Josep Sorolla, Ballester, Salvador Alavedra, Josep M. Escofet, Martí Ros, Antoni Solà i Francesc Estrada.

Donació del Sr. Pere Alavedra i Duran d'una gran pintura de l'artista local Josep Camí i Aliart (Terrassa, 1927-2005).

Donació de la Sra. Marta Riu Soler d'un piano d'estil modernista que s'exhibirà a la Casa Alegre de Sagrera. És una peça destacada perquè el Museu disposa de pocs elements d'arts decoratives d'estil plenament modernista.

Préstec de la pintura *Naked Lunch* (MdT 12.332), del 1966, obra de l'artista Antoni Padrós per a l'exposició "Antoni Padrós. Pertorbador de consciències" que es va poder visitar, del 9 de març al 28 de maig, a la Filmoteca de Catalunya.

Préstec de dues peces d'art oriental, *Shouxing* (MdT 12.934) i *Guandi* (MdT 12.945) al Museu dels Sants d'Olot, del 17 de juny de 2017 al 28 de gener de 2018, per a la mostra "Creences i religions. Llibertat, diversitat i conflicte".

Préstec de sis pintures de J. Martínez Lozano per a l'exposició "Viure per pintar" al Museu de l'Aquarel·la de Llançà. Les obres, que es podran contemplar del 8 de juliol al 8 d'octubre del 2017, són: *Ajuntament de Terrassa* (MdT 12.278), *Sinfonia en vermell* (MdT 13.376), *Siurana* (MdT 13.520), *Borges del Camp* (MdT 13.974), *Velas de ayer y hoy* (MdT 13.984) i *Autoretrat* (MdT 13.989).